

Hoofdpunt 6^e Actieprogramma Nitraatrichtlijn en standpunten LTO

Hoofdpunten uit concept Actieprogramma

- Gebruiksnormen worden niet verder aangescherpt.
- De fosfaatgebruiksnormen worden enigszins verruimd op grond van gestegen gewasopbrengsten.
- Dat geldt (nog) niet voor de N-gebruiksnormen. Daar gaat het Ministerie van Economische Zaken tijdens het 6^e APN nog op studeren. *LTO blijft erop aandringen de N-gebruiksnormen nu al te verruimen op grond van gestegen gewasopbrengsten.*
- Verder wordt per 1 januari 2020 een herziening van het fosfaatklassenstelsel voorzien, waarbij een extra fosfaatklasse 'ruim voldoende' tussen 'neutraal' en 'hoog' wordt ingevoegd, waarbij de fosfaatnorm voor klasse 'laag' en 'neutraal' met 5-10 kg omhoog gaat. Daar staat tegenover dat de fosfaatnorm in klasse 'hoog' met 5 kg (grasland) tot 10 kg (bouwland) omlaag gaat. Daarbij mag op bouwland in klasse 'hoog' de fosfaatgebruiksnorm weer met 5 kg worden verhoogd op voorwaarde dat minstens 20 kg fosfaat in de vorm van bodemverbeteraars (lees: meststoffen met veel organische stof en weinig P en N, waaronder compost, champost en stromest) wordt gebruikt. Tenslotte wordt vanaf 2021 een gecombineerde indicator P-CACL2/P-AL ingevoerd voor zowel bouwland als grasland ter vervanging van Pw en P-AI met als doel een nauwkeurigere bepaling van de fosfaattoestand. Volgens het ministerie neemt de totale P-aanwendingsruimte in de optelsom van deze maatregelen nauwelijks af. *LTO staat niet afwijzend tegenover het principe van deze herziening, maar schat in dat bij de voorgestelde invulling de totale P-aanwendingsruimte wel degelijk fors afneemt. Dat is onacceptabel. Ook denkt LTO dat de voorwaarden voor toepassing van bodemverbeteraars in de praktijk onwerkbaar zijn, waardoor het effect van deze maatregel in de praktijk gering zal zijn: een gemiste kans dus. Tenslotte vreest LTO dat de voorstellen ook nadelig kunnen uitpakken voor een deel van de melkveebedrijven in het kader van de Wet grondgebonden groei veehouderij.*
- De uitrijperiode op bouwland in het najaar verlengd tot 15 september (in plaats van 1 september) en in het voorjaar verkort (vanaf 15 februari in plaats van 1 februari). *LTO ondersteunt deze verschuiving.*

Maatregelen voor de melkveehouderij

- De meest ingrijpende maatregel geldt de maïsteelt op zand en löss: namelijk een verplichting om vanaf 2021 dierlijke mest als rijenbemesting toe te dienen. Daaraan gekoppeld wordt het vanaf 2021 verplicht om een vanggewas in te zaaien voor 21 september. In de praktijk moet dat leiden tot grasonderzaai in het voorjaar of tot het telen van vroegere rassen. *Hoewel LTO geen tegenstander is van grasonderzaai en rijenbemesting, zet LTO grote vraagtekens bij de praktische uitvoerbaarheid van de voorgestelde maatregelen. Op sommige zandgronden en in sommige jaren zal het onmogelijk zijn om aan deze regels te voldoen. Ook is LTO van mening dat deze maatregelen gepaard dienen te gaan met een verruiming van de N-gebruiksnorm (vergelijkbaar met de huidige equivalente maatregel in snijmaïs). LTO zal de komende tijd verder met EZ in gesprek gaan over de gevolgen van deze maatregelen.*
- Het scheurverbod voor grasland (t.b.v. graslandvernieuwing) in de zomer gaat vanaf 2019 van tafel. EZ stelt voor om scheuren van grasland weer toe te staan tot 31 augustus. Herinzaai moet dan wel plaatsvinden voor 10 september. De N-gebruiksnorm voor scheuren na 31 mei wordt met 50 kg N/ha gekort. De calamiteitenregeling komt te vervallen. *LTO is positief over het vervallen van het scheurverbod.*

- Het onderscheid tussen de N-bemestingsnorm voor maaien en weiden blijft gehandhaafd. *Dat betekent dat de extra stimulans voor weidegang die LTO steeds heeft bepleit vooralsnog niet doorgaat.*
- De uitrijperiode voor vaste strotorijke mest op grasland op klei en veen wijzigt per 1 januari 2019 van 1 februari - 15 september naar 1 december -15 september: een uitbreiding met 2 maanden. *LTO onderschrijft deze maatregel, maar vindt dat de regeling voor meer soorten vaste mest zou moeten gelden.*
- Het Ministerie stelt voor om bij de vaststelling van het voldoen aan het fosfaatplafond, fluctuaties in de fosfaatproductie door het weer in bepaalde jaren te dempen door te middelen over meerdere jaren. *LTO ondersteunt die inzet.*
- Tenslotte: LTO Nederland mist een inzet op behoud/uitbreiding van het areaal grasland. De nitraatuitspoeling onder grasland is praktisch altijd lager dan onder bouwland. Dus om op regionaal niveau gemiddeld aan de nitraatnorm te kunnen voldoen, is voldoende grasland cruciaal. Maar met teruglopende opbrengsten/eiwitgehalten door de bemestingsnormen is dat niet gegarandeerd. *LTO bepleit daarom een stimulerend beleid voor grasland op zand- en lössgronden.*

Maatregelen voor de intensieve veehouderij

Voor de intensieve veehouderij is van belang dat het fosfaatplafond van 173 miljoen kg (inclusief bijbehorende nationale afspraken voor verdeling over de sectoren) gehandhaafd blijft. In de tweede plaats blijven ook dierrechten gehandhaafd. Dat laatste betekent dat intensieve veehouders een dubbele kostenpost houden, zowel voor dierrechten als voor mestverwerking. *LTO blijft zich verzetten tegen deze dubbele kostenpost.*

- Het Ministerie onderhandelt nog met de Europese Commissie om mest die buiten Nederland wordt afgezet (deels) niet mee te tellen voor het fosfaatplafond. *LTO ondersteunt deze inzet.*
- Het Ministerie wil mineralenconcentraat als kunstmestvervanger erkennen (en niet mee laten tellen onder het mestplafond), maar pas na afronding van het lopende EU-onderzoek. Dat kan nog wel twee jaar duren. *LTO blijft zich inzetten voor een eerdere nationale 'erkenning', omdat hierdoor weer een verdere stap richting evenwicht op de mestmarkt en circulair gebruik gemaakt kan worden.*
- Er komt een pilot 'kunstmestvrije Achterhoek', gericht op ruimte voor de toepassing van producten uit mestverwerkingsinstallaties met uiteindelijk 150 deelnemers. Ook het lopende pilotproject 'hoogwaardige meststoffen uit dierlijke mest' wordt voortgezet. *LTO ondersteunt deze inzet.*

Maatregelen voor de akkerbouw en vollegrondsgroenten

- De plantaardige teelten op zand- en lössgronden krijgen te maken met een beperking van de stikstofbemesting van groenbemesters na uitspoelingsgevoelige gewassen (= alle gewassen behalve granen, koolzaad, zomerpeen, blauwmaanzaad, karwei en vlas) per 1 januari 2019 tot maximaal 50% van de gebruiksnorm. *LTO is kritisch op deze beperking van de gebruiksnorm: het gevaar is groot dat het ertoe leidt dat er geen groenbemesters meer worden geteeld. Dat is het paard achter de wagen spannen.*
- Equivalente maatregelen blijven tijdens het 6^e APN behouden, maar de toegestane extra N-gift wordt over de hele linie verlaagd. en de toegestane extra P-bemesting komt per 1 januari 2020 te vervallen. De friet/bietregeling blijft bestaan. *LTO is positief over het behoud van de equivalente maatregelen, maar is (tegen de achtergrond van de gestage stijging van gewasopbrengsten) tegenstander van de voorgestelde kortingen op de bemesting.*

- Op het zuidelijk zand wordt inzaai van wintergraan als vang- of hoofdgewas na aardappelen verplicht uiterlijk 31 oktober. *De aanvankelijke plannen van het Ministerie van EZ voor een verplichting per 21 september zijn dus als resultaat van de LTO-lobby fors afgezwakt.*
- Om afspoeling van meststoffen naar het oppervlaktewater te voorkomen wordt het vanaf 2021 op klei en löss verplicht om in ruggenteelten kleine drempeltjes aan te brengen in de geulen tussen de rijen (of om het perceel) die afstroming van regenwater beperken. Deze maatregel wordt bij de erosiebestrijding in heuvelachtig gebied (Frankrijk, België, Zuid-Limburg) al volop toegepast. *LTO verzet zich niet tegen deze maatregel, maar heeft gepleit voor een aantal uitzonderingen, zoals voor de teelt van pootaardappelen en bij de toepassing van mechanische onkruidbestrijding. Het ministerie had aangegeven dat te zullen overnemen, maar in de definitieve tekst van het ontwerp-6^e APN is dit niet terug te vinden. LTO zal dit blijven bepleiten.*
- De sinds 2015 geldende korting op de N-gebruiksnormen voor plantaardige teelten op zuidelijk zand en löss tot 20% onder het landbouwkundig optimum, wordt niet teruggedraaid. *LTO blijft zich verzetten tegen deze keuze van EZ.*
- Graszaadstoppel wordt vanaf 2019 gezien als een groenbemester. Dat maakt een N-gift op de graszaadstoppel mogelijk. Ook gaat de N-gebruiksnorm in de graszaadteelt van veldbeemd op kleigrond gaat per 1 januari 2019 omhoog van 110 naar 130 kg
- De vrijstellingsregeling voor bovengrondse aanwending van runderdrijfmest voor stuifbestrijding in de Veenkoloniën en op Texel wordt verlengd.
- Tenslotte mist LTO een inzet op de “Kringloopwijzer akkerbouw”. *LTO zal zich sterk maken voor een pilot vanaf 2018.*